SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 72. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 18, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го КВІТНЯ 1990 Ч. 72. РІК XCVII

У ЛЬВОВІ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ БЕЗПРЕЦЕДЕНТНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ДЕМОКРАТИЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Львів. — Як уже інформовано, у Львові та Львівській області Демократичний Бльок здобув упевнену перемогу у виборах і перебрав владу від комуністичної партократії в свої руки. Тому 2-го квітня початок сесій Міської ради народ зустрів як справжнє свято. Вже перша сесія прийняла рішення узаконити національну символіку у Львові й на ратуші з'явився блакитно-жовтий прапор.

Партійно-адміністративний апарат намагався нав'язати свій реґлямент. Перший секретар обкому партії Яків Погребняк автоматично займав місце в „президії" (одноособовій), хоч в даному випадку він був лише рядовим депутатом обласної Ради. Ще використовувала у своїх виступах звороти на зразок „ми погодили це питання в обкомі партії" секретар облвиконкому Альбіна Самойленко. Однак більшість апаратників збагнула суть того, що трапилось в результаті повторного голосування 18 березня. Вони занепокоєні своєю долею, тому поширюють всілякі наклепи на новообраний депутатський корпус. В кінці першої сесії Я. Погребняк запропонував депутатам-комуністам залишится для окремої наради. Так львівська партійна машина намагається шкодити демократам, чрез членів своєї партії. Проте після виходу з КПСС Дмитра Павличка, Івана Драча, Володимира Яворівського та цілої групи інших осіб (не менше ста) розкол Компартії став фактом. Від неї продовжують відходити все нові й нові люди, які очевидно створять іншу партію з новою демократичною плятформою.

В той же день відбулися сесії районних рад Львова. Перша сесія Шевченківської районної Ради народних депутатів міста Львова, яка також відбулася 2-го квітня, прийняла політичну відозву до трудящих свого району і всієї України. У відозві сказано, що консервативні сили використовують той факт, що в інших реґіонах України влада все ще перебуває в їхніх руках, чинять відчайдушний опір новому урядові Львова та Львівської области, де абсолютну більшість мандатів до місцевих Рад здобули представники Демократичного Бльоку. Консерватисти застосовують всілякі доступні їм заходи, аж до відвертого саботажу, перші ознаки якого вже відчуваються. До Львова та области різко обмежена достава продуктів харчування першої необхідности. У зв'язку з цим депутати Шевченківського району м. Львова закликають населення бути пильними. Львівщина стає своєрідним острівцем свободи, де буде покінчено з дискримінацією національних і громадських прав, з хибними економічними механізмами, узурпацією влади Компартією.

Члени нового депутатського корпусу отримали у спадок знищену економіку, спотворені стосунки між громадянами і державою, виснажену землю, але вони повні рішучости докласти всіх зусиль, щоб вивести область з цього трагічного стану. Виконати все це буде нелегко, бо підвищити рівень життя в умовах зростаючої інфляції за короткий час досягнути не можна. Ніяких див своїм виборцям вони не обіцяють, але мають намір домагатися виведення з-під союзного підпорядкування тих 95 відсотків підприємств, які все ще знаходяться під п'ятою центру. Почнуть запроваджувати різноманітні форми власности, в тому числі й приватної, приводити в рух ринкові механізми. Та вони свідомі того, що процес цей буде довготривалим. Передбачається також, що керівники нових рад, на час виконання своїх функцій в органах народовладдя, відмовляться від членства в КПСС та від членства в іншій партії. Вони вважають це доцільним на період переходу до багатопартійности, яка забезпечуватиме ліквідацію монополії на владу однієї політичної сили.

Представникам інших національностей буде ґарантовано вільний національно-культурний розвиток.

На другий день на будинках місцевих рад поряд з державним прапором встановлено український національний прапор.

Можна дістати звіти про вибори в Україні

Вашінґтон. — Тут підготовані американською Комісією для безпеки та співробітництва в Европі появилися окремими виданнями звіти із виборів до Верховної Ради УССР, як також звідомлення зі З'їзду народних депутатів СССР, звідомлення з виборів до Верховної Ради Литви та з виборів до парляменту Мадярщини.

Кожний збірник подає точні інформації, політичне тло, виборчу процедуру та інше.

Збірники приготовили члени і співробітники Комісії для безпеки та співробітництва в Европі і їх можна дістати даром, пишучи на адресу: Orest Deychakiwsky, Commission on Security and Cooperation in Europe, H 2—237, Washington, D.C. 20515 або телефонувати на число: (202) 225-1901.

Священики УАПЦ відправили Великодню Богослужбу в Києві

Москва. — У понеділок, 16-го квітня, пресове агентство Ройтерс подало вістку на сторінках щоденника „Ню Йорк Таймс", що священикам Української Автокефальної Православні Церкви дозволено в Києві відправити Великодні Богослужіння.

Це була перша офіційно дозволена відправа від 1930 року, коли Сталін зліквідував і заборонив взагалі існування Української Православної Автокефальної Церкви. Цілонічна великодня відправа відбулася при співучасті кількох тихяч вірних у київському Покровському соборі, що тимчасово й тільки на цю Великодню відправу було передано для вжитку УАПЦ — сказано в повідомленні.

В Бавнд Бруку будуть відправи у провідну неділю

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Консисторія Української Православної Церкви в ЗСА повідомляє, що традиційні заупокійні моління Провідної Неділі відбудуться 22-го квітня в церкві-пам'ятнику св. ап. Андрія Первозванного, як і на оточуючому цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Порядок заупокійних відправ : год. 9-та ранку — зустріч владик; год. 9:30 — Архиєрейська Свята Літургія; год. 11:30 — Панахида, яку очолять Блаженніший Митрополит Мстислав, Архиєпископ Константин та Єпископи Антоній і Паїсій в сослуженні численних отців.

Паркування автомашин виключно на терені довкола Дому Української Культури. В'їзд на паркувальну площу тільки з Дейвидсон авеню. Паркування біля церкви-пам'ятника дозволяється лише отцям, яких призначено взяти участь у відправі Святої Літургії, та інвалідам.

„Дзвін" друкує творчість Б. Нижанківського

Джерзі Сити, Н.Дж. — У третьому числі літературного місячника „Дзвін", що появляється у Львові поміщено в рубриці „Українська поезія за рубежем" поезії широко відомого поета, письменника і гумориста Бориса Нижанківського, що помер в 1986 році в ЗСА, із збірки „Зілля гіркоти" та із „Віршів іронічних, сатиричних і комічних". Поезії прикрашені портретом-рисунком автора, а після них слідує коротка стаття про Б. Нижанківського пера Миколи Ільницького, який також підготовив вибір з поезій.

В цьому ж числі у рубриці „За столом новеліста" вміщені короткі оповідання Б. Нижанківського „Собача справа", „Чорні дні й білі ночі", „Зустріч" і „Брати" з публікації письменника Романа Іваничука.

М. Ільницький у своїй статті, обговорюючи багатогранну творчість Б. Нижанківського закінчує її так відомим для львів'ян віршем поета п.н. „Квиток" та ствердженням, що „добірка яку пропонує, хай буде першою поїздкою до рідного міста, на рідну землю, хай буде початком повернення у рідну літературу".

Київське радіо передає твори авторів діяспори

Едмонтон, Алта. — З листів від слухачів державного радіо в Києві стало відомо, що там почали передавати в етер твори українських поетів і письменників на Заході. Так ще 20-го лютого київські артисти деклямували по радіо „Вірші про Київ" Яра Славутича, надруковані в республіканському журналі „Київ" (січневе число за 1990 рік). Наступна радіопередача ознайомила киян з уривком із роману Івана Багряного, (не згадуючи назви твору). Заповідач додав, що „цей роман будуть друкувати" в державному видавництві.

Інші приватні листи повідомляють, що в Києві перевидають книжковими виданнями твори Євгена Маланюка (які вже друкувалися в журналах), Юрія Клена, Олени Теліги, Леоніда Мосендза.

Приходять також невеселі вісті в інших приватних листах. Послані звідси книжки в Україну часто не доходять до адресатів. Прориваються через контролю тільки деякі видання. Очевидно там ще триває боротьба: одні державні урядовці перехоплюють українську діяспорну творчість, інші урядовці сприяють поверненню цієї літератури в Україну.

ДОПОВІДЬ Д-РА Я. ПАДОХА

Ню Йорк. — Тут в суботу 21-го квітня, в домі НТШ, 63 Четверта аве., між 9 і 10 вул., відбудеться доповідь голови НТШ д-ра Ярослава Падоха про сьогоднішній Львів і відродження наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові. Доповідь, яку влаштовує НТШ в Ню Йорку, пічнеться о год. 5-ій по полудні.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ, СПІВУ І ТАНЦЮ

Піскатавей, Н. Дж. — Український Студентський Клюб при Ратґерському унівреситеті в Ню Бранзвик влаштовує в п'ятницю, 20-го квітня, вечір української музики, співу і танцю. В програмі вечора виступатимуть: жіночий ансамбль українського хору „Думка" з Ню Йорку, бандуристи з ансамблів „Гайдамаки" з Ню Джерзі, танцювальна група „Запорожці" з Перт Амбой", Ню Джерзі. Початок вечора о год. 8-ій вечора в Буш Фуд Корт, студентського центру Буш Ратґерського університету. В той самий день і в тому самому приміщенні від 4-ої год. по полудні до 8-ої год. вечора відбудеться виставка українського народного мистецтва і перекуска. Вступ на концерт і на виставку — вільний.

Хочуть відновити лічницю ім. А. Шептицького

Джерзі Сиґі, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Редакцію „Свободи" відвідав один із найактивніших членів Управи Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля д-р Зенон Матківський, який після свого недавнього перебування в Україні з транспортом ліків, вітамін, шприців і харчів, призначених для дітей жертв радіяції, після трагічного атомового вибуху в Чорнобилі ще сильніше старається включитися у цю допомогу.

Д-р Зенон Матківський розповідає про свої пляни в редакції „Свободи".

Тепер його стремління, як розповідає нам, є відновити у Львові лікарню, яку перед Другою світовою війною уфундував і створив у Митрополит Андрей Шептицький під назвою „Народна Лічниця", в найближчому сусідстві катедри св. Юра і тодішньої резиденції Митрополита Андрея. До сьогоднішнього дня там існує лікарня, однак під іншою назвою та надто убого вивінувана, щоб допомогти дітям з Чорнобиля.

Д-р З. Матківський, завдяки широким колам знайомих підприємств з лікарським приладдям, як і лікарів зі зрозумінням потреби, здобув вже тепер майже повне вивінування, щоб відкрити у Львові приватну поліклініку для діягнози

(Закінчення на стор. 3)

МОСКВА ВАГАЄТЬСЯ З ПУБЛІКАЦІЄЮ ЕКОНОМІЧНОГО ПЛЯНУ

Москва. — Наближаючись до дня (15-го квітня) до якого, згідно з обіцянкою генерального секретаря ЦК КПСС і президента Міхаїла Ґорбачова, мав бути опублікований новий економічний плян перебудови, з „радикальними", як говорилося раніше, змінами в усіх ділянках совєтської економіки, включно із заміною валюти, Москва все ще вагається з оприлюдненням пляну.

Заступник голови Ради Міністрів Леонід І. Абалкін, який є відповідальний за підготову нового економічного пляну і переведення в життя перебудови згідно з пляном М. Ґорбачова, признається, що існує тільки плян в теорії, тобто на папері, але уряд не зробив ще конкретних заходів, щоб змінити основно совєтську економіку. „Ми не будемо замінювати карбованців іншою валютою, — заявив Абалкін під час пресової конференції в Москві, — і наша валюта ледве чи скоро зрівняється з валютою західньоевропейських держав, членів Европейської економічної спільноти". Він признався, що совєтська економічна структура потребує основної перебудови, бо інакше економічна стаґнація буде продовжуватися і „ми ніколи при теперішній системі не зможемо зрівнятися економічно з іншими великодержавами".

Інші совєтські економісти, офіціні дорадники президента М.Горбачова і науковці кажуть, що уряд СССР мусить представити і зреалізувати принаймні частинно свій новий економічний плян до 1955 року року, коли вигасає реченець президентської каденції М. Горбачова, бо в противному випадку президент, не зважаючи на його спеціяльні повновласті, може потерпіти поразку і його престиж в очах народу понизиться.

Абалкін підтримує цю версію і каже, що „наша країна не матиме майбутности без реалізації пляну і без поправи економіки і підвищення життєвого рівня населення".

Очевидно, новий економічний плян і всі інші пляни перебудови, мусять затвердити Верховна Рада СССР і З'їзд народних депутатів. Абалкін сумнівається чи в теперішній ситуації можна з цією справою виходити на форум Верховної Ради з огляду на непереконливість самого проєкту. Навіть, якщо на вимогу і прохання М. Ґорбачова народні депутати проголосують за пляном, то це голосування не можна буде вважати здобутком чи перемогою уряду. Більшість депутатів, особливо тих, які познайомлені з економічними проблемами, вже сьогодні пропонують прийняти плян на пробу, тобто на шість місяців, найбільше на один рік. „Хто захоче входити з нами у поважні економічні переговори з таким тимчасовим пляном?" — запитує Абалкін і сам дає собі відповідь: „ми мусимо діяти негайно, якщо не хочемо згубити довіри в народі".

Інший совєтський лідер, міністер фінансів Валентін С. Павлов, завважив, що Совєтський Союз буде помалу вводити систему вільного ринку і дасть можливість закордонним країнам і компаніям інвестувати свій капітал в совєтську економіку, зокрема будову і модернізацію фабрик для продукції товарів широкого запотребування. Він також погоджується з Абалкіним, що із зрівнянням карбованця із західньою валютою треба ще почекати, бо кожному відомо, що тверда валюта мусить мати підклад золота, або повністю розвинену економічну систему.

В Америці перебуває Б. Тимошенко

Борис Тимошенко промовляє на одному з мітинґів у Києві. Ліворуч — голова Секретаріяту НРУП Михайло Горинь.

Джерзі Сити, Н.Дж. — У другій половині березня до ЗСА прибув член Секретаріяту Руху, відомий український письменник Борис Тимошенко. Ціллю його приїзду є відвідини старшого сина Олеся, який важко захворів після чорнобильської катастрофи і який перебуває на лікуванні у Національному інституті здоров'я у Вашінґтоні.

Використовуючи своє перебування у ЗСА, Б. Тимошенко разом зі своїм сином Олесем відвідає багато українських осередків, де виступатиме з доповідями на тему: „Рух — єдність, шлях до незалежности", а його син, обраний референтом молоді в Управі вашінґтонського Товариства Сприяння Рухові, говоритиме про можливості і потребу включення молоді в працю товариств сприяння рухові у ЗСА.

Б. Тимошенко народився 1939 року на Київщині у селянській родині, в якій четверо осіб померло з голоду 1933 року. Батько Бориса був репресований. За участь в національному русі він був виключений з університету в 1966 році. Переслідування молодого студента посилилися, коли він одружився з пасербицею Бориса Антоненка - Давидовича, Яриною. 1974 року він закінчив філологічний факультет Київського педагогічного інституту. 1981 року Б. Тимошенко був прийнятий до Спілки Письменників України. Він автор збірки віршів „Довіра", книги нарисів „Снага" та трьох романів — „Зваба", „Соблазн" і „Розлад" у 1989 році закінчив великий роман „Заповідник для матерів".

Від початку створення Руху Б. Тимошенко активно включився в його діяльність, а у вересні 1989 року став членом Секретаріяту. Разом з головою Руху Іваном Драчем, він бере участь у багатьох конференціях і нарадах у Прибалтиці та основує осередки Руху по Україні.

У своїх виступах в Америці Б. Тимошенко говоритиме про післявиборчу Україну, місце в ній Руху та можливості сприяння Рухові українською діяспорою.

У другій половині квітня і на початку травня він виступатиме разом зі своїм сином Олесем на сході Америки, а з половини травня у центральній і західній Америці.

Координатором виступів Бориса Тимошенка є організаційний референт Народного Фонду Допомоги Україні Осип Зінкевич (адреса: P.O. Box 561, Ellicott City, Md. 21043; tel.: (301) 461-1764.

ЗУСТРІЧ З Л КОСТЕНКО

Бавнд Брук, Н.Дж. Об'єднання Українських Православних Сестрицтв влаштовує в суботу, 21-го квітня, зустріч з визначною поетесою Ліною Костенко, яка відбудеться в домі Української Культури. В програмі вечора: виступ поетеси та мистецьке читання історичного віршованого роману Ліни Костенко „Маруся Чурай", яке виконають гості з Києва Ніла Крюкова та Галина Менкуш. Початок о год. 5-ій по полудні.

У СВІТІ

КОЛИ ЙДЕТЬСЯ ПРО звідомлення з подій у Литві, то совєтські пресові агентства повертаються до однобічного полемічного стилю з передгласностевих часів. Деякі інтелектуали, які використали заохоту Міхаїла Ґорбачова до більшої одвертости, тепер побоюються, що їм це можуть відібрати під тиском намагань національних відокремлень та економічного занепаду. Для ілюстрації своїх критичних завваг подають кожноденні вечірні передачі новинок і стверджують, що „це не є звідомлення подій" але „їхні поучення нам".

У ПАРАМАРІБО, СТОЛИЦІ Сурінаму, на вулиці знайдено вбитого секретаря совєтської амбасади в цій країні. Згідно з повідомленням місцевої поліції, тіло 41-літнього совєтського дипломата Стасиса Обукаускаса з трьома ранами від пострілів кулі в голову знайдено у вівторок, 10-го квітня і досі ніхто не взяв на себе відповідальности за вбивсво. Тіло знайдено в рові побіч головної дороги, що веде з міжнародного летовища Зандрей до столиці Парамарібо. С. Обукаускас у Сурінамі перебував вже впродовж двох з половиною років. Зі совєтської амбасади не було жодних коментарів в цій справі.

ПРЕЗИДЕНТ М. ҐОРБАЧОВ заявив, що він готовий вжити надану йому нову виконавчу владу, щоби приспішити перехід до упорядкованої ринкової економіки. Він сказав делеґатам комсомольського з'їзду, що він зустрінеться в суботу, 14-го квітня, з усіма 16-ма членами Президії Верховної Ради та з президентами більшости 15-ти республік СССР, щоби обговорити запропоновані заходи. Одначе ані президент М. Ґорбачов, ані заступник прем'єр-міністра Леонід Абалкін, який відповідає за підготову цих пропозицій для зміни, нічого не виявили про деталі пропозицій. Президент М. Ґорбачов тільки згадав, що це буде важкий шлях і не так легко буде отримати схвалення Верховної Ради, бо пропозиції не всі будуть до вподоби.

ДВАДЦЯТЬ ПРАВОВІРНИХ жидівських родин спровадились до порожніх приміщень у християнській частині старого Єрусалиму і тим своїм поступом у навечер'я Великої п'ятниці спровокували масові протести християнських жителів цієї частини Єрусалиму та священослужителів. Вся ця провокативна поведінка зі сторони жидів закінчилася ще більшим огірченням після того, як жидівськи вояки сльозоточивим газом старалися розігнати протестуючих християн. У цій суматосі пошкоджено ґазом грецького православного Патріярха Діодораса І. Будинки є власністю Грецької Православної Церкви, які в них віднаймав якийсь вірменин, що в свою чергу віднаймив їх жидам, на що, згідно за Грецькою Православною Церквою, цей вірменин Мадрос Матоссіян не мав права. Християнські та палестинські провідники були найбільше обурені тим, що ці жидівські родини вирішили свою присутність закріпити як раз під час Великоднього тижня та ціломісячного свята Рамадан, що його дуже набожно обходять всі мусулмани. Грецька Православна Церква подала справу до суду щоби жидівські родини випровадилися з її будників.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 11-ГО КВІТНЯ, президент Джордж Буш видав особистий екзекутивний наказ яким забороняється видворення китайських студентів із ЗСА з уваги на можливі покарання їх в Китаю. Минулого тижня Президент Буш пообіцяв такий наказ видати й свого слова дотримав. Президентський наказ входить в життя від хвилини проголошення.

ЯК ПОВІДОМЛЯЮТЬ НЮЙОРКСЬКІ газети, теле-і радіостанції, служба таксі, яких викликається в Бронксі телефонічно, опинилася спаралізована в зв'язку з тим, що невідомий вбивця протягом минулого місяця застрілив п'ятьох водіїв таксі, в усіх п'ятьох випадках застосовуючи той самий спосіб. Злочинець викликає таксі по телефону, у відлюдному місці вбивав водія та забирав гроші. Серія вбивств налякала більшість водіїв та вони відмовилися працювати, сотні з них зовсім не виходять на роботу. Бронкс вже давно корисується поганою славою у нюйоркських водіїв таксі, незважаючи на те, що таксі є єдиним засобом транспортації в багатьох районах цієї дільниці. Згідно із статистикою, водіїв таксі вбивають частіше, як працівників інших професій, не беручи до уваги поліціянтів, професія яких є найбільш небезпечна.

ТРИ НАЙБІЛЬШІ ФІРМИ, які продають консервованого тунця в Америці проголосили, що вони не будуть більше купувати цієї риби у риболовних фірм тому, що не згідні із способом виловлювання тунця сітями, в яких гинуть дельфіни. Рішення компаній, дві з яких „Ван Кемп" та „Бамбл Бі" належать інземним корпораціям, стало ще однією перемогою охоронців оточення, які вже багато років борються проти винищування морських ссавців при вилові риби. Щороку риболови Тихого океану вбивають від 80.000 до 100,000 дельфінів, які гинуть у сітях при вилові тунця. Майже 20,000 дельфінів щорічно гине в сітях американських риболовів. Дельфіни опиняються в риболовних сітях тому, що риболови використовують їх, як орієнтаційний вказівник розташування тунця, знаючи, що косяки дельфінів та тунця плавають разом. Потрапивши до сіті, дельфіни гинуть тому, що не можуть дихати під водою. Представники фірм, які відмовились купувати тунця у риболовів, що викорисовують сіті, запропонували риболовним фірмам, щоб ті використовували інші способи вилову: сонарний, спостеріґання за птахами. Звичайно, що це викличе зріст цін на тунця, але речники трьох фірм висловили впевнення, що американці зрозуміють важливість причин.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Небезпечний зворот в американській політиці

Американська преса й інші засоби масової інформації, в тому числі два поважні щоденники на сході ЗСА — „Ню Йорк Таймс" і „Волл Стріт Джорнал", виступають гостро проти теперішньої політики Адміністрації президента Джорджа Буша у відношенні до комуно-московської імперії і рівночасно нещирої тактики для підтрики поневолених Москвою народів, у конкретному випадку майже зрадливої і понижуючої поведінки до проблем самовизначення поневолених народів, від Литви починаючи і на маленькій Молдавії кінчаючи.

Про зраду Америки супроти поневолених народів говорив не тільки президент литовської незалежної республіки Вітавтас Ляндсберґіс, але також американці різного етнічного походження в З'єднаних Стейтах Америки — литовці, естонці, українці, словаки, мадяри, білорусини, словінці, хорвати, серби, вірмени, таджики та інші, картаючи президента Дж. Буша за зраду республіканських принципів і занехану обіцянку допомоги поневоленим народам здобути свободу і незалежність, бо, мовляв, Уряд ЗСА, працює в напрямі зміни світової політики і системи у якій усі народи були б вільними.

У першій каденції цієї принципової політики дотримувався більш-менш президент Роналд Реґен. Він називав речі своїми іменами, перестерігав світ перед загрозою комуно-московського імперіялізму („злющої імперії"), підтримував аспірації до незалежности поневолених народів, аж поки на „царський трон" у Кремлі не сів Міхаїл Ґорбачов, людина із справжніми підступними замірами, який своїми зустрічами на вершинах і переговорами про роззброєння наніс велике спустошення у сферу міжнародної політики.

Хоч таких переговорів про „роззброєння" було чимало в останніх десятиліттях вони, правду кажучи, лише присипляли чуйність Заходу, плекали рожеві надії на „вічний мир", співпрацю між Сходом і капіталістичним Заходом, але в той же сам час СССР докладав усіх зусиль, щоб максимально використати політику „співжиття" для переваги в озброєнні.

М. Ґорбачов на 98 ґрадусів своє відношення до Заходу, заповів перебудову і демократизацію цілого СССР, погодився на вершинні зустрічі, переговори, зменшення ракет спершу середнього, а тепер і далекого засягу, приобіцяв західнім капіталістам відкриття ринків збуту й інвестицію капіталів та мирну співпрацю з усіма народами, передовсім з Америкою, яка, на його думку, єдина спроможна економічно відбудувати совєтську економіку, яка від довшого часу перебуває у глибокій кризі. При такій тактиці західні капіталісти, в тому числі американці, самі запхали голову у петлю, зловились на вудку ґорбачовських хитрощів, забувши при тому, що тільки послідовна політика з прицілом на розвал останньої у світі імперії може звільнити світ від примар нової світової, навіть атомової війни.

А тепер від теорії до практики. Президент Дж. Буш вже декілька разів і при різних нагодах, останньо під час розмови з міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе, закликав М. Ґорбачова і уряд СССР не вживати військової сили в Литві, але не протестував проти війни нервів, не вимагав припинення психологічного терору проти маленького литовського народу і, вкінці, не визнав акту незалежности Литви і виходу із Союзу. Наслідуючи його, це саме зробили альянти чи приятелі ЗСА, зокрема держави НАТО, у висліді чого майже усі етнічні групи в ЗСА, втративши надію на підтримку Америки для їхніх народів у „старій Европі", почали не тільки засуджувати практику Уряду ЗСА, але стримуватись від підтримки політики республіканців, кажучи, що Буш і його найближчі співробітники більше дбають про престиж М. Ґорбачова, як про свободу поневолених народів. На цю тему довшу статтю написала газета „Волл Стріт Джорнал" з 6-го квітня, натякаючи на зміну під час виборів і евентуальну прогру республіканців. Чи так воно буде — покаже майбутність.

Володимир Барагура

ПОЛІТИКА Й ДИПЛОМАТІЯ „КИВАННЯ ПАЛЬЦЕМ У ЧОБОТІ"

Ворон воронові ока не виклює...

(Народна приповідка)

Критична аналіза чинників, які рішають про політику й дипломатію народів-держав, зокрема великодержавних потуг, показує, що основним принципом є психологічний інстинкт самозбереження, притаманний усім живим створінням — від найпримітивнішого до найбільш досконалого, яким є людина.

Не зважаючи, на те, які світоглядово — ідеологічні принципи є панівні в даній нації-державі, не зважаючи на устрій, який у ній панує — демократичний, монархістичний, монархістично-конституційний, чи тоталітаристично-диктаторський у всіх його різновидах (націонал-соціялістичний, фашистський, фалянгістський, чи комуністичний), діями цих організованих людських збірнот керує психологічний націоналізм, тобто національний егоїзм — добро власного народу на першому місці й за всяку ціну. Це староримська засада: „Salus publica — suprema lex". („Громадська безпечність — найвищий закон").

Панівна роля здорового психологічного націоналізму наскрізь позитивна. Національний егоїзм, так само потрібний для збереження нації й держави, як і інстинкт самозбереження, тобто здоровий, заложений природою егоїзм окремої живої істоти, бо без нього жадне створіння не могло б існувати. Гірше, коли цей позитивний егоїзм та похідні його види — еготизм і егоцентризм (висування себе на перше місце; уявлення себе за центр світу) виступають у крайній, звироднілій формі — шовінізму, людоненависництва, расизму, імперіялізму, релігійної нетолерантности. Всі ці крайньо-негативні прояви окремих людей чи людських збірнот перекреслюють засаду „жий і дай другому жити".

Ці психологічні стани в практиці прибирають конкретну форму і в політиці та дипломатії проявляються в виді засади, мовляв „цього вимагає інтерес спільноти, нації, країни, держави". Ради цього принципу топчеться евангельську заповідь „Люби ближнього свого, як самого себе", в якій Спаситель виразно дає перше місце егоїзмові, тобто любові передусім самого себе, а тоді з подібною любов'ю каже ставитися до ближнього. При тому „ближнім" є не тільки ідинивідуальна особа, але й збірнота. Це в психології має назву альтруїзму, хоч деякі психологи твердять, що альтруїзм, це завуальований егоїзм, бо людина альтруїст творить іншим добро тому, що її дія заспокоює й приносить вдоволення власному „я" альтруїста.

Останні світові події дають багато наявних прикладів стосування політики-дипломатії, базованих на принципах психологічного націоналізму, тобто національного егоїзму, в ім'я засади „інтересів і добра нації-держави". Психологічний націоналізм треба відрізняти від світоглядово-ідеологічного націоналізму, який проявляє себе в формі організованій, партійній, воюючій.

Коли заіснує потреба забезпечити інтереси країни, тоді нехтується іншими шляхетними гаслами і принципами, як „права людини", право на самовизначення, право на вільне життя, на свободу релігії, совісти, віровизнаневої приналежности, право зайняти місце в „народів вільних колі".

Останні події, що несподівано й блискавково прокотилися на очах невтаємничених у секретні ходи й таємні домовлення керівних державних чинників, дають достатньо доказів на політику-дипломатію „кивання пальцем у чоботі". Змінилася геополітична мапа світу, який поділено на „сфери впливу" — Західній світ, до якого належать західні країни Европи й ті країни, які колись мали назву „Середньої Европи" й після Другої світової війни стали „сателітами" СССР, а останньо отримали назву „Східньої Европи" Польща, Чехо-Словаччина, Румунія. Англія, чи пак Великобританія збанкрутована колишня імперія, яка займала становище „блискучого відокремлення", тепер грає третю скрипку в сфері країн західнього світу, фактичним керівником якого є ЗСА, які теж змонополізували впливи в цілому континенті Північної Америки — Канади та Середньої й Південної Америки. Впливи західньої сфери сягають теж земель Африки.

Країни на схід від Польщі, це сфера впливів СССР. Окремий світ, це Японія, Китай та інші країни Азії. Розгра за них, це питання недалекого майбутнього, хоч на прикладі Китаю показалася перший раз дипломатія „кивання пальцем у чоботі". Це було в наслідок кривавого здавлення протестів, демонстрацій і домагань студентів демократизації Китаю. Ці демонстрації китайський уряд в нелюдський спосіб розчавив танками й висік кулеметним вогнем. Захід на знак протесту проголосив господарські санкції, погрожував зірванням дипломатичних взаємин, засоби масової інформації строго засуджували мілітарну акцію китайського уряду проти власної молоді, але за кілька тижнів, ще заки висохла кров юнаків на бруках і площах столиці, запа-

(Закінчення на стор. 4)

Зразок бюрократичного безглуздя в Україні

(м.б.) — „Літературна Україна" (колись „Літературна Газета" — мусіла перезватись, щоб не робити конкуренції московській „Литературной Ґазете") — хоч змістом дуже „непартійна", то офіційно — партійна. Минулого місяця у її заголовку зменшено дещо формат ордена Леніна, спущено нижче безглузде „Пролетарі всіх країн єднайтесь", але все ж це режимний орган.

А ось як і такий орган мусить боротись з залишками щербицьківської бюрократії. В числі з 15-го березня ц.р. появилась дуже маркантне змістом своєрідне „виправдання" Адміністрації газети підписане Т. Богдановою. Богданова подає зразу інформації про число передплатників закордоном (біля 600 з того у ЗСА — 102), пише про заінтересування цих передплатників форматом і змістом „Літературної України", і виправдується, чому не має змоги відповісти своєчасно і акуратно цим закордонним читачам газети на їхні листи.

Цитую слова Богданової: „Щоб надіслати офіційний лист за межі нашої країни, необхідно пройти своєрідні кордони 'Дантових кіл'міністерства зв'язку УРСР. Колись ми просто спускали листи у звичайну поштову скринку, наівно сподіваючись, що маємо право чинити так, як і всі цивілізовані громадяни у всьому світі. Але поштовики, систематично повертаючи нашу пошту, змагались довести зовсім протилежне — себто, що права не маємо... Не маючи іншої ради, ми прямували до шановного поштового відомства з трьома примірниками т.зв. 'міжнародного списку', де треба правильно вказати у відповідній ґрафі: 'найменування країни і міста', 'вартості листа (в карбованцях, золотом (!?), франками (!?) 'вагу тощо. Потім 'трійця' в особі керівника установи, відповідального за пересилку працівника, та експедитора закріплюють особистими підписами і круглою печаткою з викарбованим на цій печатці: 'недозволенных к пересилке вложений нет' що ніякої 'контрабанди' у листі нема. Можливо необхідність забезпечення гарантованої достави іноді вимагає такої уваги... Але при чому тут кореспонденція 'Л.У.'? ...Може її співробітники хочуть передати 'імперіалістам' секрети 'літературної майстерності', абощо?... В надії, що 'перебудова таки допоможе колись', простуємо на Головпошту з відповідями нашим зарубіжним шанувальникам. Вони люди цивілізовані, то нас зрозуміють".

Ще один образок підсовєтської дійсноти, який ілюструє повне безлуздя совєтської бюрократії і її заскорузлість. Обмеження, які не мають нині ніякого сенсу, все ж стосується, бо для виконування тих приписів посаджено чиновника, чи чиновників, їх треба б звільнити, а це важко, бо вони довірені партійці... Блудне коло!

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНСУЛЯТ У КИЄВІ?

Недавно конґресмет Дейвид Е. Боньор, демократ з Мишиґену, член Українсько-Американських Ветеранів Станиці ч. 101, повідомив нас, що є велика „надія" про можливість скорого відкриття американського консуляту в Києві, а совєтського в Ню Йорку. Вже було звідомлення в українській пресі про його заходи в Конґресі в цій справі. Він займався навіть збиранням підписів серед конґресменів до листа, якого він був вислав недавно до державного секретаря Джеймса Бейкера, з проханням, щоб відкрити консулят в Києві.

З радістю пише конґресмен Боньор у своєму листі із 26-го лютого, що законодавчу пропозицію про обмін консулятами вже підписав президент Джордж Буш і тим самим вже є законом. Це для нас українців є доброю новиною. Як ми вже писали раніше, конґресмен Боньор є українського походження, яким він гордиться і при кожній нагоді старається це підкреслити. Він обіцяє дальше працювати в поширенні зв'язків з Україною. З нашої сторони, ми можемо сказати тільки те, що він заслуговує на повну підтримку нас всіх без вийнятку і без уваги на наші політичні переконання.

Ще хочемо звернути увагу читачів на це що писання листів до наших законодавців на йде надармо. Вони залишають свої впливи. Навіть коли лист іде в кіш, то заки він там попаде „хтось" його перечитує, а це вже само собою зробило свою роботу. Тому при кожній нагоді старáймось писати листи — чим їх більше, тим краще. Тоді будуть з нами рахуватись і у Вашінґтоні.

Василь Мацьків
Мт. Клеменс, Миш.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Омелян Твардовський

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ФУТБОЛУ

I.

Карколомні зміни, що проходять в останній імперії світу, червоній Росії, у великій мірі захопили і спорт. Ще недавно російські, спортові політруки не хотіли слухати про відродження Національних Олімпійських Комітетів в Естонії, Латвії і Литві, сьогодні не лиш в цих країнах діє уже НОК, але й в Казахстані. Започаткували перші кроки в цьому напрямі врешті в Україні, де під тиском патріотичного суспільства діючий Державний Комітет Спорту та спортових організацій, зредаґували проєкт статуту майбутнього Олімпійського Комітету України. Як і можна було сподіватися, засиджені чиновники цих інституцій, зайди з Росії і їх вірні слуги місцеві хохли, запропонували Олімпійський Комітет України, як філію так зв. НОК СССР, основним завданням якого мало б бути „...сприяти підготовці спортсменів республіки для участі в Олімпійських іграх та справедливому відбору їх, у відповідності за спортовими критеріями, до складу олімпійської збірної команди СССР". Очевидно, цю точку проєкту статуту, відкине українське патріотичне суспільство. Спортова Україна бореться за самостійні виступи на світовій Олімпіяді та інших спортових аренах світу. Чим скорше цей факт усвідомлять собі Російські спортові діячі, тим краще воно відіб'ється на майбутніх добросусідських відносинах між Україною і Росією.

А тим часом задурманені російські фашисти роблять усе від себе можливе для цього, щоб насильством втримати поневолені народи в рамках своєї імперії. Одною із ділянок спорту, де під сучасну пору ведеться завзята боротьба за самостійні виступи збірних республік, є футбол. Першими, хто поставив російських імперіялістів перед доконаним фактом, стали грузини. Вже на початку цьогорічного футбольного сезону, що в СССР розпочався в березні, Грузія відтягнула з вищої ліґи імперії дві свої дружини, одну за них славну в футбольному світі „Динамо" Тбілісі. Відтепер в Грузії діє їх національна ліґа, яка робить старання дістати визнання ФІФА.

Слідом за Грузією піде Литва, яка має відтягнути з вищої ліґи свій клюб „Жальґіріс" Вільнюс. Слідуватимуть за ними Вірменія, Казахстан і не виключено Україна. Україні, мабуть, не буде легко вирватися з імперських лабет. В цей час, як в згаданих країнах, ця ділянка спорту знаходиться у руках національно-свідомого елементу в Футбольній Федерації України закоренилися російські колоністи, зайди, які зуміли за довгі роки застою обложитися вірними слугами імперії, місцевими хохлами. Отже українські прихильники цього спорту приневолені воювати на два фронти, тобто з „власною Федерацією", що брутально виконує наказ не допустити до відокремлення від „матушки Расієї", яка теж з Футбольною Федерацією в Москві. На зважаючи на цю велику трудність, українські симпатики і ряд офіційних діячів цього виду спорту, поволі, але певно прямують до осягнення своєї мети.

Ось як арґументує справу усамостійнення українського футболу О. Крук з міста Броварів, на Київщині в Київській „Спортивній газеті" в числі з 17-го березня 1990 року: „...Єдиний шлях, який дасть поштовх для розвитку футболу по всій країні, підніме його на новий рівень — це утворення національних футбольних організацій, повноправних членів Европейської Футбольної Федерації і ФІФА, які проводитимуть свої чемпіонати і кубкові розіграші на зразок Великобританії. Тим більше, що подібний досвід у нас є. До 1936 року в союзних республіках існували національні чемпіонати, а їх збірні грали між собою і навіть виїжджали за кордон. Збірні команди міст України з 1921 по 1935 рік розігрували звання чемпіона республіки. Лідерами тоді були футболісти Харкова, які протягом 8-ми років не мали собі рівних. І лише 1932 року київська, а 1935-го дніпропетровська збірні перегравали їх. Розвивався, пише далі автор, — футбол і на Західній Україні. До 1939 року в чемпіонаті Польщі в різні роки брали участь 4-ри львівські клюби. Один з них — 'Погонь' — був навіть лідером польського футболу (4-ти рази став чемпіоном, тричі віцечемпіоном). Ужгородська команда 'Русь' у сезоні 1936-1937 років грала у вищій клясі чехо- словацького чемпіонату. Збірна України постійно грала із збірними союзних республік, приймала у себе зарубіжні команди, а 1935 року здійснила турне по Бельгії та Франції із семи команд. Чотири з них були московські, які за кілька років сконцентрували в собі всі найкращі сили країни. Через цю надцентралізацію футбол союзних реслублік досі не може стати на ноги. Сьогодні ми можемо стати свідками зворотного процесу децентралізації футболу...

Омелян Пріцак

ЧОМУ ВІДНОВЛЕННЯ НТШ У ЛЬВОВІ?

(Доповідь виголошена на першій сесії НТШ у Львові 17-го березня 1990 року).

I.

Рискуючи закид, що я вломлююся у відчинені двері, все таки дозволю собі розпочати мої роздуми з нагоди відновлення діяльности НТШ у Львові ствердженням, що майбутнє кожної культурної нації неможливе без запевнення розвитку життєпосібної, творчої науки і навиворіт рівень науки даної національної культури на дану пору вирішує її економічну і політичну спроможність.

Наука (секулярна наука) є продуктом грецького генія. Тоді, коли всі інші так звані вищі культури мали в центрі уваги Бога, одні греки відкрили людину, і те, що притаманне людині — мислення, база всякого кроку вперед людини. Думка, твориться і розвивається у створенні власне старовинними греками формі спілкування людей — у діялозі. Грецький діялог (для прикладу можна взяти будь-який із діялогів Платона), це експеримент думки який завершився відкриттям бази всякої дійсної (секулярної) науки — абстрацією, що дала змогу у свою чергу постати науковій теорії. Як один приклад грецького генія абстракції і точности можна взяти грецький — по-модерному говорячи — фонемічний алфавіт, і, порівняти його зі системою письма тодішнього китайського культурного кругу, що не знав абстракції.

Наука — це не є єдиний фактор, що формує світосприймання людини. Другим основним — і не менше важливим фактором є віра (в наші часи вона теж зветься ідеологія), яку, так як греки відкрили людину в найдосконалішій формі, зформулювали старі жиди.

Діялог поміж наукою і вірою (ідеологією) є головним змістом культурної історії людства принаймні за останні три тисячі років.

Є основна різниця поміж наукою і вірою (ідеологією). Тоді коли віра (ідеологія) базується (і мусить базуватися!) на об'явленні, і тому вимагає (і мусить вимагати!) від людини безапеляційного признання за правдиве своїх догм, наука ж — без попереднього досліду і однозначного загального визнаного доказу не може (і ніколи не повинна!) нічого сприймати за правдиве (аксіому).

Сумніватися у правдивості, наприклад, догми про Св. Тройцю є (і мусить бути! блюзнірством, смертельним гріхом для кожного віруючого християнина. Зате, наприклад, для розвитку дослідів над „Словом о полку Ігореві" причинилися головно т.зв. „скептики", що квестіюнували його оригінальність.

У відрізненні від віри (ідеології), яка є централістичною (і мусить бути такою), з нетолеранцією у відношенні до всіх інакодумаючих („єретиків") — наука є (і мусить залишитися такою) — поліцентрична.

Але спільним знаменником базою для справжної науки є рівень дотримання тих самих критеріїв („правил гри"), тобто метод досліду і теорії, а також взаємопошани при всіх можливих (і потрібних) фактичних розходженнях, врешті прийняття доказаного висліду наукового досліду партнера без огляду на те, чи комусь той вислід або його відкривач приємні чи неприємні (ідеологія тут не повинна грати ніякої ролі).

Власне, на взаємному визнанні і взаємопошані основуються взаємовідносини поміж поодинокими центрами науки чи то внутрі тієї самої держави, чи у міжнародному маштабі. Ситуація нагадує — тут маємо діло знову з продуктом творчости генія старих греків — олімпійські спортові змагання, де рішальним є індивідуальний подвиг, де переможений ґратулює своєму переможцеві, а не обплюває його, щоб замаскувати свою невдачу.

У науці немає предестинації, поділу на відважного, активного, творчого „старшого брата" і, спосібного лише імітувати, затурканого, пасивного „молодшого брата". Є тільки одна велика повноцінна світова наука. Геніяльність не узалежнена від національної приналежности, або окресленням Академії як „великої".

Наука може бути тільки цілісна. В ній неможливі штучні, затабуїзовані „чорні" або „білі" плями. Кожна пляма є на те, щоб її досліджувати. Подібно як держава — наука може існувати й розвиватися нормально тільки тоді, коли має міжнародне визнання. Всяка „блискуча ізоляція", чи проголошення недоказаних „нових вчень" (наприклад „нове вчення про мову" Ніколая Марра) є смертельною небезпекою для науки.

Наука — це дуже делікатна квітка, яка може розвиватися і дозрівати тільки в умовах повної свободи (від ідеології) як особистої, так і досліду індивідуального вченого. Кожний творчий науковець — це з однієї сторони віртуоз-соліст, але — з другої — рівноправний член симфонічної оркестри науки, здібний виконувати свою частину дуже складної наукової композиції космічного ансамблю науки.

Отже якість української науки — це життєва справа української спільноти як в краю, так і в діяспорі. Якість науки залежить від якости її носіїв — науковців та їхніх творів. Не місце мені тут говорити про трагічну долю української науки в часі Сталіна і застою. Усім втаємниченим, а навіть зацікавленим є ясно, що українська національна наука під цю пору є у страшній кризі. Тому основне завдання української спільноти у всьому світі — допомогти перебудувати українську науку на Батьківщині. Треба вирощувати кадри високовартісних науковців, нашу кращу зміну. Щоб вирощувати науковців, треба мати наукову політику, базу всякої великої політики. Політика — це візія майбутнього та мистецького можливого. Отже треба створити візію розвитку української науки, і, разом з тим, виявити що „можливе" українська спільнота як в краю, так і в діяспорі може зробити для своєї науки, цебто для запевнення майбутнього українській нації.

Символом української національної культури — є безперечно Тарас Шевченко, а своєрідною синекдохою цього співвідношення — це „Товариство (Наукове Товариство) імени Шевченка" у Львові. Хоч Товариство фізично існувало у Львові в 1873-1939 роках, воно ніколи не було місцевим галицьким твором, а повсякчасно всеукраїнським. Створене як реалізація візії Михайла Драгоманова (родом з Лівобережного Гадяча), воно основувалося на пожертвах українців усіх земель та станів. Вистачить тут назвати кілька імен: графиня Єлисавета Милорадович Скоропáдська — виводила свій рід від гетьмана, та навіть від Рюриковичів промисловець Василь Симиренко був внуком кріпака: а Степан Качала, галицьким греко-католицьким священиком.

Продовження буде.

За самостійність...

(Закінчення зі стор. 2)

На перший погляд, Україні нема чого скаржитися: представництво у вищій лізі -п'ять команд, а в сімдесятих їх було навіть шість. Та це слабка втіха, твердить Крук, —для решти клюбів, які вже багато років киснуть у першій та другій лігах без будь-якої надії вибратися нагору. Національна ж ліга дасть шанс з'явитися на поверхні футбольного світу. Те, що в Україні є всі умовини для її організації, не викликає сумніву. Такі великі міста, як Запоріжжя, Львів, Кривий Ріг, Маріюполь, Миколаїв та інші за відповідних умов можуть мати не гірші команди, ніж Мінськ, Тбілісі, Ленінград чи Москва... Можна передбачити, що в периферійних містах це викличе футбольний бум, який дасть змогу піднятися клюбам фінансово. Участь у европейських турнірах, представництво в збірних України різних рангів, широкі міжнародні зв'язки дозволять підняти клясу команд на вищий рівень. Тепер -щодо національної збірної,-продовжує автор.-У відбіркових змаганнях чемпіонатів Европи та світу постійно беруть участь Кипр, Люксембург, Мальта, але остаточно всіх здивували підсумки останнього жеребкування европейського відбірного турніру. Свої команди виставили мікроскопічні Сан-Маріно та Ферерські острови, про існування яких багато хто навіть не здогадувався і які навіть на мають своєї державности. Ось чому неправдоподібно звучать заяви деяких керівників (читай російських футбольних чиновників, зам. О. Т.), вітчизняного футболу про те, що Европейська футбольна Федерація і ФІФА не приймають уже до свого складу нових членів..."

Коли Крук писав ці рядки про цю важливу для України справу, він ще не знав про московські крутійства, що знайшли своє місце на пресовій конференції, влаштованої для генерального секретаря ФІФА — Йозефа Бляттера — 15 березня ц.р. Прибув Бляттер до столиці імперії в товаристві голови юридичного комітету ФІФА -Пабльо Портою, як виглядає з цього інтерв'ю, рятувати „футбольну імперію" червоної Росії. Подаємо основніші факти з тієї пресової конференції за київською „Спортивною газетою", яка помістила його під заголовком „Зірвана ширма" в числі з 17-го березня ц.р. Власний кореспондент тієї газети — І. Трофименко, пише: „...Очікувалась неординарна подія. Пресконференція з генеральним секретарем ФІФА Йозефом Бляттером і головою юридичного комітету цієї організації Пабльо Портою. Нарешті під наведеними телекамерами й під акомпаньямент фотоспалахів гості в супроводі голови Федерації футболу СССР В. Колоскова попрямували до своїх місць. Пан Бляттер так пояснив причину свого одноденного візиту до нашої країни - надання допомоги Федерації футболу СССР, урегулювати конфлікт між Федерацією і Спілкою футбольних ліг, вивчення обставин виникнення самостійної Федерації футболу Грузії. Ним було відзначено, що ФІФА на сьогодні складає 166 членів, що статут Міжнародної федерації футболу зрозумілий і в ньому роз'яснюється всі підстави прийому нових членів, що СССР є членом ФІФА від 1946 року і за радянською Федерацією закріплене постійне місце (завдяки наївности діячів ФІФА, зам. О.Т.) одного з віцепрезидентів. А потім ініціятива на пресконференції перейшла до журналістів і розмова набула досить специфічного забарвлення. Уже в першому запитанні оглядач журналу 'Спортивние игри', Горбунов акцентував увагу пана Бляттера на тому, що футболом у нас до нинішнього року керувала фактично не федерація, а держава, що недавно визнав і сам В. Колосков.

— Чому, — запитав Горбунов, — протягом десятиріч ФІФА заплющувала на це очі? Подякувавши за запитання, Бляттер однак ухилився (а як його підготовив віцепрезидент ФІФА, росіяни — як йому відповідати на таке і подібні запити, зам. О.Т.) від прямої відповіді. І лише зазначив, що ФІФА вітає... відновлення незалежности Федерації футболу СССР. З цього моменту, відмітив Трофименко, стало зрозуміло, що почесний гість просто введений в оману. І напружена атмосфера в залі досягла апогею. Кореспондент О. Левінсон (ТАСС): — У якому випадку Литва зможе отримати членство у ФІФА?

Й. Бляттер: — Про це мова може йти тільки тоді, коли вона буде визнана самостійною державою і на її територію не буде поширюватися юрисдикція Федерації футболу СССР. І. Трофименко, кореспондент 'Спортивної газети': — ФІФА відмовила у членстві незалежній Федерації футболу Грузії. А як відреагує спілка, коли з аналогічним проханням звернуться Федерації футболу України або Білорусії — республік, які є самостійними членами Організації Об'єднаних Націй?

Бляттер відповів, що грузинській федерації зовсім не відмовлено в членстві. Просто сьогодні вона згідно з деякими обставинами не може отримати міжнародного визнання. Що стосується другого пункту запитання, то ФІФА — орган не політичний, а футбольний і тому керується насамперед своїм статутом...

Кульмінацією пресконференції став виступ президента Спілки футбольних ліг (її не визнають, ані Державний Комітет Спорту СССР, ані Федерація футболу СССР, зам. О.Т.) В. Понедєльника, який він зробив на правах репортера, підійшовши до мікрофону. Він запропонував панові Бляттерові відразу ж після закінчення пресконференції зустрітися і пояснити йому справжній стан справ у нашому футболі. Гість із задоволенням відгукнувся на пропозицію, однак на конференціяльну розмову не наважився. А в присутності В. Колоскова, М. Симоняна і О. Парамова діялогу не вийшло, оскільки вони, не соромлячись Бляттера, постійно втручалися в розмову, намагаючись перевести її в скандальне русло.

А тим часом, — пише далі Трофименко, — наше футбольне господарство розвалюється. Слідом за грузинськими командами на поле вже не вийдуть представники Литви. Коли справи й надалі йтимуть так, то восени ми матимемо чемпіонат, який не викликатиме ніякого інтересу в болільників.

Коли пресконференція вже закінчилася, невдоволені відповіддю Бляттера представники прибалтійських республік ще раз попрохали його роз'яснити ситуацію, якщо скажімо, Україна чи Білорусія наполягатимуть на членстві у ФІФА на правах самостійних членів ООН. Відповідь цього разу була такою:

— Давайте реально дивитися на речі. Для того, щоб розглядати таке питання, до нас мають надійти конкретні звернення", — закінчив Трофименко.

Ця відповідь звучить, неначе запрошення для України і Білорусії, вислати до ФІФА просьби прийняти їх до свого складу. Треба сумніватися чи сучасна Федерація футболу України рішиться на цей крок. Але українські симпатики футболу цією відповіддю дістали „нову зброю" в „холодній війні" з окупантом за належні права українським футболістам, врешті звільнитися від російського ясиру.

Загальні збори УАКРади в Чикаґо

Чикаго (око). — В останнім часі відділ УАКРади в Чикаґо спільно з філією УККА влаштував прийняття голови СКВУ Юрія Шимка, а в грудні минулого року спільно з Товариством Сприяння Рухові та УККА гостили письменника, науковця, літературного критика і правозахисника українського народу Євгена Сверстюка.

В березні старанням УАК Ради пастор Олекса Гарбузюк, голова Всеукраїнського Евангельсько-Баптиського Братства, подав численній публіці інформації про можливість спровадження людей до Америки, що залишили Совєтський Союз через релігійні переслідування й тепер перебувають в Австрії та Італії. Уряд ЗСА затвердив новий закон, який дає фінансову допомогу особам, що приїдуть з Совєтського Союзу, коли хтось тут в ЗСА поробить старання, щоб бути їх спонзором. Присутні висловили думку, щоб тими справами більше зацікавилися парафії та ЗУАДК. Вирішено написати листа до централі ЗУАДК щоб в Чикаґо створити його філію й поробити старання, щоб була група людей, яка дбала б за цю ділянку суспільної опіки.

В кінці та на початку квітня УАКРада вітала в Чикаґо Президента УНР в екзилі Миколу Плав'юка.

Загальні збори відділу УАКРади в Чикаґо відбудуться в неділю, 29-го квітня о 1-ій год. в домі ОДУМ, 2116 Чикаґо аве. В програмі зборів звіти уступаючої управи та вибір нової. На збори запрошені члени й прихильники УАКРади.

Хочуть...

(Закінчення зі стор. 1)

захворювань і лікувань дітей. На питання, чи має на це відповідний дозвіл міністерства охорони здоров'я, д-р З.Матківський сказав, що він обговорив цю справу в часі відвідин у міністра здоров'я Юрія Спіженка, як також дістав повну підтримку від усіх трьох народних депутатів СССР зі Львова, Р. Братуня, І.Федорова, і Ю. Сорочека. Багато допоміг д-рові Матківському його товариш по званні зі Львова д-р Б. Білинський, який, до речі, прибуде сюди, щоб узгіднити деякі справи.

Стремлінням д-ра З. Матківського — є вивінувати цю лікарню у Львові усіма найкращими засобами лікарської техніки та знарядів. Тому вже в найближчих тижнях другим транспортом вантажного літака, що має везти ліки та вітаміни і харчі з Ню Йорку в Україну будуть влучені усі потрібні речі для лікарні у Львові. Це 100 електричних шпитальних ліжок, рентґенівські апарати, монітори, апарат для електрокардіограмів, ультрасонографічні апарати, приладдя для аналізи крови, мочі, вивінування для хірургічної залі, інкубатори, повний виряд для дентистичної кліники. Навіть фарби для віднови будівлі влучені у довгий список того, що придбав д-р Матківський.

Однак з найбільшою гордістю розповідає д-р З. Матківський про одне моральне придбання, яке не можна заступити ніяким іншим. За його ініціятивою ця відновлена лікарня має враз із своїм відновленим виглядом повернутися до її історичної і так престижевої для цілого українського Львова назви „Народна Лічниця ім. Митрополита Андрея Шептицького".

Поєднання цієї символічної назви з так трагічною долею наймолодших жертв Чорнобиля для яких лічниця буде призначена, — це найкраще, що можуть дістати українці Львова від соїх братів із-за океану. Для завершення цих шляхетних плянів д-р З. Матківського, він скромно пригадує, що святочне відкриття „Народної Лічниці" відбудеться в часі великого лікарського конґресу, закінчення якого з участю численних українських лікарів з Україні, ЗСА, Канади, Австралії та европейських країн, буде у Львові між 10-17-им серпня ц.р.

Ми прощаємо нашого гостя сповнені надії, що всі його пляни сповняться на 100 відсотків і бачимо перед собою цю „Народну Лічницю", побіч якої нам доводилося стільки разів проходити, знову з іменем її творця, Великого Митрополита, та знову з українським характером та українськими цілями.

Документаційний центр при праці

Є діяльність, що заслуговує на піддержку цілої української громади. Такою є праця УКДДЦ, що в минулому випродукувала славнозвісний фільм про голод 1932-33 років в Україні „Жнива розпачу". Тепер центр збирає матеріял про Україну і українців в Другій світовій війні.

Центр підготовляє серію коротких півгодинних відеофільмів про події Другої світової війни та долю України і українців в тім історичнім часі. Ці короткі відеофільми служитимуть, в першій мірі, навчальним матеріялом для канадських та інших шкіл. Відтак вони послужать основою для виготовлення метражного одногодинного фільму про Україну і українців в Другій світовій війні.

Щоб здійснити цей задум треба фондів. Наша українська громада все дуже жертвенно відгукувалася на потреби УКДДЦ. Цим разом з нагоди свята державности, 22-го січня 1990 року голова КУК Торонто інж. Ярослав Соколик вручив від імені Відділу КУК-Торонто чек на суму 5,000 дол. голові Дирекції УКДДЦ проф. Василеві Янішевському.

Закликаємо і інші організації іти за прикладом нашої громадської надбудови і жертвувати на фонд УКДДЦ. За дальшими інформаціями просимо звертатися до: Українсько-Канадського Дослідчо-Документаційного Центру, 620 Spadina Avenue, Toronto, Ontario M5S 2H4.

На знімці (зліва): Юрій Даревич, Богдан Онищук, Ярослав Соколик голова КУК Торонто, Василь Янішевський, Михайло Калимін, фінансовий секретар КУК-Торонто, Василь Кирилюк.

МОСКВА В ЧЕТВЕР, 12-го квітня, вперше публічно призналася до того, що совєтське НКВД, а не нацисти були виконавцями масакри 15,000 польських офіцерів у перших місяцях Другої світової війни. Московське радіо, цитуючи офіційне пресове агентство ТАСС, проголосило, що НКВД було виконавцем вбивств польських військовиків у Катинських лісах. В радіомовленні з Москви сказано: „совєтська сторона висловлює глибоке каяття та зараховує це до одного з найбільших злочинів Сталіна". Досі Москва завжди твердила, що не НКВД, а нацисти були спричинниками цього злочину. Це повідомлення передано під час візити в Москві президента Польщі Войцєха Ярузельського.

ЗНАВЦІ ВІЙСЬКОВОГО ДІЛА в СССР стверджують, що совєтські військові провідники незадоволені реформами президента Михайла Горбачова, в яких їм припадає багато менш важлива роля, і стараються повернути свою важливість та забезпечити за собою більше сили та влади. Ці спеціялісти заявляють, що останнім часом впливи військовиків значно зросли, а це приписують тому, що військо М. Ґорбачову тепер в обличчі різнородних невдоволень в республіках є потрібне. Цьому зростові військових впливів приписують також й гостріші вимоги совєтських делеґатів у Вашінґтоні минулого тижня коли обговорювано деякі роззброєння.

ПЕРЕДБАЧАЮЧИ ПОДВОЄННЯ кількости автомобілів на дорогах ЗСА в наступних трьох десятиріччях, Департамент транспортації випрацьовує велику програму компютеризації та автоматизації які фундаментально змінять проєктування автомобілів та маґістралей. Секретар Департаменту транспортації проголосив у середу, 11-го квітня, про виділення 8 міл. дол. для встановлення ком'ютеризованого устаткування до 100 автомобілів в Орландо, Фла., на якому кожний водій буде інформований про стан на дорогах попереду. Минулого місяця у звіті до Конгресу Департамент транспортації звернувся до федеральної, стейтових та міських влад і приватних бизнесів щоб вони підтримали цю загальнокрайову дослідницьку програму з ціллю приспішення її введення в життя.

Озон Парк в поклоні Т. Шевченкові

Заходами Відділу УККА в Озон Парку, Н. Й., відбувся в неділю, 25-го березня, в залі церкви Покрова Божої Матері концерт у честь Тараса Шевченка. Святкову програму відкрив і нею проводив голова місцевого Відділу Іван Безубяк. Привітавши о. пароха Петра Огірка й писутніх, ведучий коротко з'ясував причини кожнорічних всенародних святкувань пам'яти Т. Шевченка, як пробудника й духовного провідника української нації на шляху до волі.

Першим виступив церковний хор, відспівавши „Заповіт" (Шевченко-Стеценко) й „Думи мої" (Шевченко-Євген Козак).

Глибоко продуману, дбайливо опрацьовану й зразково подану доповідь виголосила членка 35-го Відділу СУА в Озон Парку Анна Байляк. Своє слово доповідачка базувала на багатьох джерельних матеріялах, рясно пересипуючи його цитатами з поезій Шевченка й характеристики поета видатними українськими й чужими шевченкознавцями.

Головною темою, яку висвітлювала доповідачка, була роля Шевченка, як духовно-ідейного провідника нашої нації, який на її „сторожі поставив своє пламенне, пророче слово" й указав їй шляхи, якими вона має прямувати до своєї мети. Цю маґічну силу свого поетичного слова Шевченко зачерпнув із найглибших надрів української нації. Спонукою й поштовхом до цієї дії була в Шевченка його безмежна любов до України, за права якої він боровся, страждав і вийшов переможцем, бо його свободолюбні ідеї, базовані на Божих законах, на християнській моралі, зокрема на любові ближнього й на всепрощенні, перейшли в кров і в кість нашого народу і служать йому дороговказом на темному, вибоїстому шляху до кінцевої цілі, якою є „в своїй хаті, своя правда і сила і воля".

Доповідь знайшла відгук у слухачів, які схвалили її рясними, довготривалими оплесками.

В другій частині програми колишні учениці місцевої Школи українознавства Віра й Наталя Пальчинські порадували слухачів, продеклямувавши спільно вірш „Поклін Тобі, Тарасе!" Крім цього Н. Пальчинська відіграла сольо на бандурі три пісні: „Мої ясени", „Гопак", „Ой, у гаю, гаю"... Мала бандуристка полонила серця слухачів, які віддячилися їй щиросердечними оплесками.

Оля Ходоба й Дарця Лещук під звуки бандур заспівали милими голосами „Думи мої", „По діброві вітер віє"..., „Червоная калинонька", „Бандуристе, орле сизий".

Вірш „Шевченкові" Олександра Кониського продеклямувала членка 35-го Відділу СУА Пелагія Бабська.

Мистецька частина програми закінчилася співом Церковного хору двох пісень: „Ти, моя Україно"... (Клочурак-Гнатишин) і „Живи, Україно"!" ... (О. Олесь-М. Гайворонський).

Свято закрито співом усіх присутніх „Ще не вмерла Україна"...

Хором диригував проф. Тиміш Білостоцький, акомпаньював на фортепіяні проф. Тарас Левицький. Сцена була удекорована вишиваними рушниками й портретом Кобзаря, про що подбав господарський референт Відділу УККА Михайло Новосад.

В. Б.

ЦЬОГОРІЧНИЙ ПЕРЕПИС населення ЗСА серйозно відстає, згідно з повідомленням федеральних чинників. Сотні тисяч форм не були післані на правильні адреси, мільйони американців, які їх отримали, не заповнили цих форм та не післали їх до Бюра перепису населення. Серед основних причин такого стану є те, що в бюрі цілком не були зареєстровані деякі нові будинки, цілі комплекси були зазначені, як однородинні. Працівники Бюра по перепису населення звинувачують пошту, яка не доручила форми на деякі адреси. Але основною причиною відставання перепису населення є те, що люди не висилають заповнені форми. Це явище спостерігається не лише в бідних дільницях, але й багатих. Так мешканці бостонської дільниці Бікон Гілл вислали лише 41 відсотків форм, зі західнього горішнього Мангеттену — 43 відсотки, з Голливуду, Каліф. — 49 відсотків.

ВЧЕНИМ ВДАЛОСЯ ВІДНАЙТИ генетичний код життя ДНА в рослинці, яка росла 17 міл. років тому, багато мільйонів перед появою людини. Листок рослини, спорідненої із сучасною магнолією, який до тепер зберіг зелений колір, вчені знайшли в гущі на дні старого озера. Найстарший ДНА, який вченим вдалось проаналізувати раніше, був знайдений в шерсті мамонта, який жив 40,000 років тому. Вчені-палеоботаніки називають недавній успіх своїх вивчень „фантастичним переворотом", який відкриває нову еру у вивченні залишків. Ведучий дослідної групи науковців Каліфорнійського університету Майкл Клеґ сказав, що якщо їм вдасться віднайти ще більше таких добре збережених залишків, то в науці може відкритися ще одна галузь — молекулярна палеонтологія.

ПІСЛЯ ДВОХ РОКІВ ПОШУКУ на подив багатьох у музичному світі, в середу, 11-го квітня, голова ради Нюйоркської філгармонії проголосив, що новим музичним директором призначений диригент із Східньої Німеччини Курт Мазур. Ім'я 62-літнього директора Лейпціґської Гевандгавс оркестри К. Мазура не було настільки відомим, як Ленарда Слаткіна, Коліна Дейвиса, або Джузеппе Сінаполі. Ще минулої осені посада директора Нюйоркської філгармонії була запропонована італійському диригентові Клявдіо Аббадо, але той відмовився після того, як йому була запропонована така сама посада в Берлінській філгармонії. Контракт з К. Мазуром підписаний до 1997 року. „Для мене це була дуже велика несподіванка", — сказав Мазур, який добре розмовляє англійською мовою, в телефонічному інтерв'ю з Парижу. Він приходить на місце Зубіна Мети, який раніше зрезиґнував.

Балтимор зустрів Г. Михайленко

Зустріч української громади Балтимору з Ганною Михайленко з Одеси, учителькою, бібліотекаркою, політичним в'язнем психіятричних тюрем КҐБ, відбулася 18-го березня ц. р. в залі Дому Української Молоді. Ганна Михайленко була захисницею української мови й культури у зрусифікованій Одесі, а в 70-их роках — активісткою українського руху оборони людських прав і допомоги українцям, які були переслідувані совєтським режимом. Ганну Михайленко заарештували за ту діяльність в 1980 році і жорстоко, здорову, запроторили в психіятричну лікарню КҐБ. Звільнили її лише в травні 1988 року завдяки міжнародній інтервенції та особистим заходам президента Роналда Реґена. В кінці грудня минулого року приїхала вона до ЗСА на запрошення відділу Міжнародної Амнестії в Бостоні на лікування і при тій нагоді відвідала деякі українські громади. Балтимор був однією із них.

Зустріч у Балтиморі підголови три жіночі організації: СУА, ОЖ ОЧСУ і АОЛПУ. Вечір відкрила Оксана Палійчук, голова відділу АОЛПУ, яка познайомилася з гостею в Одесі під час відвідин України минулого року. Д-р Ніна Строката-Караванська виступила із словом про Ганну Михайленко, її приятельку від довгих років. У виступі вона зауважила, що сучасне українське відродження дехто вважає за наслідок теперішнього стану в СССР. На думку д-р Строкатої ці зрушення мали прийти все одно, бо людина не може безконечно підкорятися силі. В нинішній кризі совєтської системи оборона прав людини переходить в оборону національних прав і це не впало з неба, але було підготовлене попередниками, т. зв. дисидентами (членами руху опору). І хоч дисидентський період закінчився, але люди-дисиденти пішли в сьогоднішній етап процесу відродження. Наш обов'язок знати про тих людей, знати, у чому полягало їхнє вільнодумство, як вони терпіли та як прийшли до сьогоднішнього процесу.

Ганна Михайленко саме одна із них, заявила д-р Строката-Караванська. Заарештували її в лютому 1980 року і вістка про те прийшла сюди швидко, так що вже 8-го березня 1980 року під совєтською амбасадою у Вашінґтоні відбувся протест проти її ув'язнення, в якому взяли участь присутні на залі Надія Зінкевич, Ганна Самутин, Рая Зелинська і д-р Строката. Був це Міжнародний жіночий день і протест був теж в обороні Оксани Мешко.

Г. Михайленко, як інформувала д-р Строката, родом із Підкарпаття, славного традиціями визвольної боротьби. У 1950 році виселено цілу родину Ганни Михайленко в Одещину. Там вона стала педагогом, поширювала українську мову, заохочувала читати українські книжки. Коло неї почали збиратися прихильні українству люди. Вона дала перший семінар етнографічного мистецтва. Ця її притягальна сила до українства була причиною арешту і такого жорстокого покарання. Ганну Михайленко вважали на Заході як „в'язня сумління" і лише по вісьмох роках ширшої міжнародної інтервенції, в травні 1988 року вдалося звільнити її.

Ганна Михайленко почала свій виступ подякою українській громаді за допомогу і визволення. Подякувала теж д-р Строкатій за тепле слово та додала, що саме д-р Строката з чоловіком почали в Одесі перший протест, в Одесі, яка здалась їй, Михайленко, „чорною ніччю", коли туди попала. Про себе сказала, що вона родом з Бойківщини, звідки внаслідок зміни „нафти за вугілля" виселено 140,000 осіб в 1951 році, в тому числі і її родину. Батько її помер коли їй було 7 років, а мати, проста селянка, в 1970 році. В Одесі працювала учителькою, заохочувала дітей говорити, читати українською мовою. Говорила про те теж з батьками дітей.

Згодом гостя описала свої переживання в психіятричній лікарні, фактично в психіятричній тюрмі, куди її, здорову, запроторили. Розповіла про те, як сильними ліками звалили її з ніг, про втрату мови чрез 2-3 роки, про тероризацію лікарствами, погані санітарні умови і харчі, фізичні і духовні знущання. Переконана вона у тому, що усі ці „психіятричні тюрми" і далі зберігаються, а в них і старі мучителі. Йде боротьба про те, щоб виявити тих, які знущалися над в'язнями та віддати їх до суду.

Про сучасні відносини в Україні поінформувала, що південні райони України заселяють чужинним елементом з-поза України в той час, як українців із занечищених Чорнобильською катастрофою районів ніде не переселяють. В Одеській області більшість українців, але російська мова панівна, КҐБ і далі контролює, підслуховує телефони, залякує „українським націоналізмом". В Одесі українці зрусифіковані, а свідомі бояться втратити працю. Все ж таки Україна встає на ноги. Коли Караванські почали працю, тоді ще дуже мало осіб признавалося до українства, але після повернення із заслання д-р Строката не впізнала уже Одеси. Тепер в Одесі є філії неформальних організацій, вживається українська символіка. Є заходи відновити УАПЦ, а переселені бойки втримували українську католицьку парафію. В управі міста багато чужинців з українськими прізвищами і хоч Одеса і Балтимор міста-посестри, ніде не згадується про те, що Одеса — українське місто. Саме тепер йде боротьба за впровадження української мови в міське й інші урядування.

Доповідачка вважала, що всім українцям треба звернути увагу на південь України, щоб зберегти його за Україною. Там потрібна українська преса, школи тощо. В загальному доповідачка вважає, що в Україні демократія дуже куца та що без проливу крови не обійдеться. В дискусії звернула увагу на те, щоб не давати ніякої можливости збагатитися нашою допомогою „банді вбивць" та закінчила свій виступ окликом „Дай, Боже, нам діждатися вільної України!"

Б. С.

Українці Рочестеру підтримують незалежність Литви

На запрошення литовської громади в суботу, 31-го березня, українці Рочестеру демонстрували з прапорами і транспарантами в маніфестації в обороні державної незалежности Литви. В маніфестації, яка відбулася в центрі міста біля „Стовпа Свободи", брали участь також латиші і естонці.

Демонстранти, ходячи довкруги „Стовпа Свободи", з допомогою голосників домагалися, щоб президент Джордж Буш визнав уряд незалежної Литви, щоб Ґорбачов відкликав окупаційні війська з Литви, та кричали такі кличі як: „Вільна Литва", „Незалежна Україна", „Ґорбачов геть з балтійських країн" та інші. Після півгодинного походу учасники маніфестації стали в коло і заспівали американський національний гимн, як також кожна національна група по черзі співала свій гимн а їхні представники виступали з промовами.

Промовці балтійських національних груп закликали всі поневолені нації ставати разом і працювати за здобуття незалежности в своїх державах. Від українців промовляв рочестерський тусмівець Володимир Захарків. Він сказав, що „всі поневолені народи і всі люди, які дорожать свободою, віддають честь хоробрим литовським провідникам, які відважилися на такий сміливий крок, як проголошення самостійности Литви, а з'єднаний литовський народ своєю непохитністю і завзятістю повинен стати прикладом іншим".

Маніфестація проходила в дружній атмосфері, литовці дякували українцям за їхню моральну підтримку та бажали взаємно успіхів в досягненні їхніх цілей.

Рочестерські телевізійні станції фільмували під час цілої маніфестації, а уривки з неї показували на вечірніх новинах.

Присутня

Група українських демонстрантів в Рочестері, які солідаризувалися з литовцями.

Вісті з РУХу в Чикаґо

Чикаґо (РУХ). — Місцеве Товариство Сприяння Народному Рухові України за Перебудову, що постало в листопаді 1989 року, розпочало 1990 рік активною працею і рядом цікавих імпрез та заходів.

В час Різдвяних свят за обидвома стилями активісти товариства ходили з колядою на потреби РУХу і заколядували 5,605 дол., незважаючи на те, що головний ініціятор цієї коляди, Любомир Кузик, важко захворів у час свят і не міг провести, як було запляновано, цієї ширшої акції.

Наш осередок відвідали та виступали з доповідями діячі РУХу з Києва і Львова, учені, письменники, що тепер перебувають в Америці. 26-го січня, виступав перед численною публікою д-р В'ячеслав Брюховецький, керівник відділу Інституту Літератури Академії Наук у Києві і заступник голови Колеґії національностей Народного Руху України за Перебудову. Доповідач говорив на тему: „Народний Рух України — сучасні завдання і проблеми". Реалістичні і наскрізь ділові думки діяча Руху вислухала з увагою авдиторія, що складалася з-понад триста людей. Д-р Брюховецький зустрівся ще окремо з членами Ради Товариства Сприяння, де розглянено різні форми допомоги Україні та обопільної співпраці. Він також виступав на форумі Філії УКУ.

4-го лютого зійшовся актив Товариства на принагідну зустріч-доповідь іншого співробітника Академії Наук, д-ра Олександра Демченка, голови відділу біофізики в Інституті біохемії. О. Демченко очолює сильну рухівську організацію в цьому інституті і розповів, як організується інтеліґенція та у якому стані залежности від Москви перебуває українська наука. Цю проблему він поширив у своєму інтерв'ю, що його д-р Демченко дав газеті мерилиндського Університету „Войс". Наш молодий учений там заявив: „Я працюю в Українській Академії Наук. Важливо, щоб американська наукова громадськість знала, що ми не бажаємо далі перебувати під керівництвом московських бюрократів".

Д-р Демченко цікавився можливістю прямого наукового обміну і зв'язків між українськими і західніми установами. „Войс" додає від себе: „Коли Демченко повернеться кінцем лютого до Києва, він стане важливим джерелом інформації для своїх колеґ, що зацікавлені в майбутній науковій праці з західніми вченими".

Члени Товариства взяли численну участь у зустрічах з Ольгою Горинь зі Львова, яка була гостем Об'єднання Жіночих Організацій Чикаґо й околиць, а також виступала у Філії УКУ. Голова Товариства д-р Богдан Ткачук зустрівся з Михайлом Осадчим, який виступив в Чикаґо на форумі Організації Оборони Чотирьох Свобід України 16-го лютого. На вечорі були присутніми також члени Товариства. М. Осадчий висловився дуже позитивно про діяльність і програму РУХу в Україні.

17-го і 18-го лютого Товариство Сприяння показало фільм-відео з маніфестації соборности в Києві, що його зробив д-р Ігор Ґалярник з Медісон, Він зняв цікаві картини та провів низку зворушливих інтерв'ю на вулицях столиці і на Софійському майдані що тоді заповнився, як ніколи, морем людей, які потопали в гущі блакитно-жовтих прапорів. Тільки один приклад: середнього віку чоловік тримає транспорант „Хочемо незалежної України", але розмовляє по російськи. Інтерв'ювер питає: „Ви справді хочете незалежної України?" Відповідь: „Конєшно, только нєзависимую Украіну". Фільм-відео всім подобався, його обіцяли ще раз показати, а Товариство поставило собі за завдання в різних осередках Чикаґо й околиць популяризувати й інші звукозаписи та відео-стрічки зі сучасної України.

Однією з найцікавіших імпрез чикаґського Товариства Сприяння Рухові була віче-зустріч із львівським письменником і народним депутатом СССР, Ростиславом Братунем, що відбулася 24-го лютого. В половині березня приїхали до Чикаґо Іван Дзюба, економіст Олег Білоус та редактор „Літературної України" Борис Рогоза.

Товариство розпочало тепер компанію за придбання членства. Сотню теперішніх членів намічається подвоїти, якщо не потроїти. В березні Товариство відкрило свою постійну канцелярію з власним бюром та читальнею головно видань з України. 9-го березня заступник голови дав інтерв'ю на радіо „Голос Америки" про діяльність Товариства Сприяння в Чикаґо.

Ряд товариств зголосили співпрацю з Товариством Сприяння й організовуватимуть окремі імпрези на допомогу Україні. 10-го березня 101-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштував вечір пісні, танців і розваг у пам'ть Володимира Івасюка під заголовком „Весняний розрух". Хор „Сурма" підготовляє окремий фестиваль пісні з участю танцювальних ансамблів „Громовиця" і „Україна". Хор православної церкви св. Андрія дасть два духовні концерти в американських церквах. Прибуток з цих імпрез призначений на фонд допомоги Україні.

ВИДАННЯ ПРАЦЬ НАУКОВОГО КОНҐРЕСУ В ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ

В днях 28-го квітня до 2-го травня 1988 р. за участю 154-ох учасників із 10-ти країн діяспори в Мюнхені відбувся Науковий Конґрес у Тисячоліття Хрищення України, який мав дуже добрий відгук у громадської думки, зокрема у пресі де зазначено 46 запримічених і збережених вісток. Цю позитивну своєрідність завдячував Конґрес таким фактам: він був досі одиноким Конґресом у діяспорі на якому практично було заступлено ціле українське наукове середовище, та був в повному значенні екуменічний і поруч із міжконфесійними Установами об'єднав усі можливі конфесійні всіх можливих деномінацій: 5 католицьких, 3 православні і по одній євангельсько-баптистській та євангельсько-реформованій. Напрямні, які цей Конґрес визначив молитвою і працею, були зобов'язуючі для всіх пізніших святкувань Тисячоліття у діяспорі. Але комітет залишився б без свого логічного завершення й без тривалого значення, якщо б його праці не були опрелюднені. Тому поява „Збірника праць Ювілейного Конґресу", виданого Діловою Президією Комітету Конґресу у співдії з Українським Вільним Університетом, вимагає уваги громадськости, безпосередньо перед „дволіттям" Конґресу.

Книга має понад 1000 сторінок та 20 кольорових таблиць. Збірник складається з двох основних частин: а. Прочитаних на Конґресі доповідей, збагачених чужомовними резюме — англійською, італійською, німецькою та французькою мовами, в основному за країнами поселень авторів.

б. Багато історично-документаційного відділу про заснування Комітету, про його дію, перебіг самого Конґресу, в тому числі про „Міжнародну зустріч" в рамцях Конґресу, як теж про Літурґічну частину, побудовану зі збереженням партнерства всіх груп.

Важливо, що всі доповідачі наукової частини Конґресу терміново доставили свої доповіді й резюме. Дальші дві доповіді є вміщені в актах Міжнародньої зустрічі, на якій були читані, що вказує на особисте заанґажування співтворців Конґресу. Доповіді друковані згідно з академічною засадою за текстом автора після апробати Конґресу; якщо іноді траплялися стилістичні відхилення, які могли б порушити екуменічний настрій Конґресу, редакція старалася їх усунути шляхом порозуміння з конкретним автором. При мовній редакції обмеження йшли тільки по лінії уніфікації правопису та утримання стилю автора.

В документаційній частині важливі документи вміщені у формі факсиміле (Акт заснування Комітету з 13-го травня 1984, чи кінцеві постанови на закінчення Конґресу з підписами членів Президії). Для видання складено точний список учасників із вказанням місць поселення. Жива участь чужинців відзначена видрукуванням привітів від баварського уряду, чи „Дому зустрічів" а крім того від балтійських народів, грузинського земляцтва, угорських католицьких інтелектуалістів, Конґресу вільних поляків, чехословацьких християнських демократів, чи від словаків.

Бібліографічне зіставлення відгуків преси є доповнене 7-ма повними передруками текстів, зокрема з різних віроісповідних угрупувань, щоб якнайкраще відбити екуменічний настрій.

На кінцевих сторінках поданий список жертводавців, що уможливили працю та появу книжки. До речі, завдяки цим пожертвам можна було для найширшого розповсюдження публікації якнайдешевше обрахувати її продажну ціну (у висоті собікошту!)

Якщо Ювілейний Збірник належить до найвидатніших досягнень наукового відзначення Тисячоліття, він повинен знайти відповідну оцінку у формі фахових рецензій, зокрема в чужинецьких фахових органах, але й знайтися у можливо якнайбільшій кількості бібліотек, а про це вже мали б подбати громадські реґіональні кола, провіряючи, в яких бібліотеках ще нема примірника і фундуючи його для бібліотеки. Інший спосіб поширення книжок — це масове пересилання його в Україну, де є велика потреба релігійної літератури. Тут ішлося б про знайдення жертводавців для висилання Збірника до конкретної бібліотеки на рідних землях, найкраще з поданням адреси.

Ювілейний Збірник редаґує Володимир Янів, при співпраці редакційної колеґії в складі: Г. Васькович, пастор В. Домашовець, А. Жуковський, Л. Качуровська-Крюков (правописний редактор), о. О. Кравченко, М. Марунчак, о. І. Музичка, Я. Пеленський, Л. Рудницький, З. Соколюк.

Н.Н.

Політика...

(Закінчення зі стор. 2)

нували знову нормальні взаємини з Китаєм, бо цього вимагало „добро країни".

Такий геополітичний поділ світу на сфери впливу постав із побоювання вибуху Третьої світової війни, яка довела б до катаклізму. Початковою фазою цього поділу було закінчення „холодної війни" та шукання шляхів мирного співжиття. Щоб це досягнути, треба було жертвувати людськими правами деяких поневолених народів і країн.

Після довгих діялогів, пертрактацій, торгів, зустрічів на вершинах, врешті в наслідок тайних домовлень двох найбільших потуг світу — ЗСА й СССР вирішено остаточний поділ світу на дві сфери впливів, при чому партнери домовилися щодо політики взаємного невтручання на терені своїх сфер впливів, залишаючи один одному „вільну руку". СССР погодився на демократизацію й незалежність країн — колишніх своїх сателітів. Так само СССР дав свою згоду ЗСА ладнати по-своєму взаємини з країнами Центральної Америки і з Кубою.

І тут має свій початок політика й дипломатія „кивання пальцем у чоботі", застосована раніше на пробу в Китаї. Це показалося під час американської інвазії на Панаму, коли совєти мляво висловлювали своє обурення, а згодом вмовкли, і навіть натиснули на Фіделя Кастра, останнього поза Китаєм комуніста „твердої лінії", щоб він пішов слідами перестройки й перебудови.

Тепер у конфлікті з Литвою Ґорбачов очікує реваншу збоку ЗСА і не даремно, бо Білий Дім стосує дипломатику „кивання пальцем у чоботі" на насильницьку акцію в побоюванні литовських змагань до незалежности, до якої Литва прямує леґальними засобами згідно з совєтською конституцією „вплоть до отделєнія" та з покликанням на факт, що ЗСА не визнали ніколи анексії Литви після закінчення Другої світової війни. Але американський Уряд на схотів нав'язати дипломатичних взаємин з Литвою, хоч її правління звернулося з такою просьбою. Реакція американського Уряду весь час літепла млява, мовляв, більш рішуча акція може попсувати взаємини з СССР і довести до поновної „холодної війни". Писання листів до Ґорбачова й заклики не проливати крови, а вести діялог, це тільки жести „про око" перед публічною опінією власного громадянства і світу. Уряд американський стосує весь час політику вичікування й не заявляється ясно по жадному боці.